

**แนวคิดและการทำงานของสรรพสิริ วิรชสิริ
ในงานข่าวโทรทัศน์ไทย**

นายวิโรจน์ ประกอบทิบุต

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

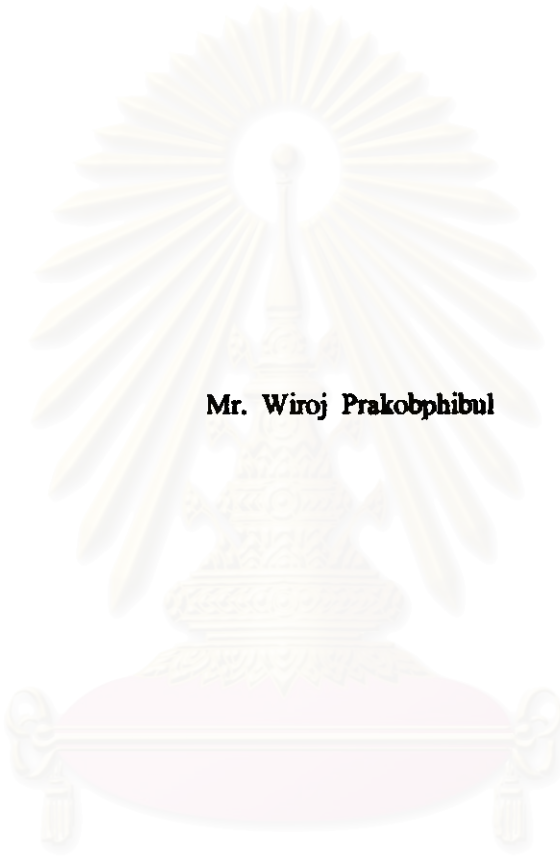
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-522-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

WORK'S AND THOUGHTS OF SANPSIRI VIRYASIRI ON THAI TV NEWS COVERAGE

Mr. Wiroj Prakobphibul

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

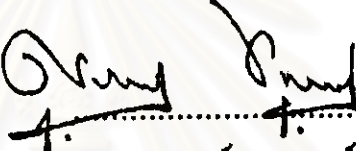
Academic Year 1998

ISBN 974-331-522-5

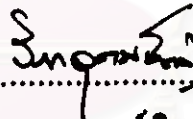
หัวข้อวิทยานิพนธ์   แนวคิดและการทำงานของสรรพสิริ วีรยศิริ ในงานข่าวโทรทัศน์ไทย
โดย   นายวิโรจน์ ประกอบพิบูล
ภาควิชา   การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนนา แก้วเทพ

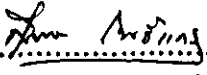
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดำเนินหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุดมจันทร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนนา แก้วเทพ)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว)

วิโรจน์ ประกอบพิบูล : แนวคิดและการทำงานของสรรพสิริ วิรยศิริ ในงานข่าวโทรทัศน์ไทย
(WORK ' S AND THOUGHTS OF SANPSIRI VIRYASIRI ON THAI TV NEWS COVERAGE)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. กาญจนา แก้วเทพ, 261 หน้า, ISBN 974-331-522-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชีวิต แนวคิด การตัดสินใจและการทำงานของสรรพสิริ วิรยศิริ ในงานข่าวโทรทัศน์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทย กับการทำงานของสถาบันสื่อสารมวลชน ที่สรรพสิริ ดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา ตลอดจนศึกษาอุปการณ์ที่มีต่อในงานข่าวโทรทัศน์ โดยใช้แนวคิดทฤษฎี 3 กลุ่มคือ เรื่องการศึกษามันที่ประวัติชีวิตบุคคล แนวคิดเรื่องข่าวและผู้สื่อข่าว โทรทัศน์ และเรื่องบุคลากรในองค์กรสื่อสารมวลชน

ผลการวิจัยพบว่า การเข้าสู่งานข่าวโทรทัศน์ของสรรพสิริ ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ คือ 1.บุคลิกภาพ ประกอบด้วยบุคลิกภาพในการเป็นผู้แสวงหาข่าวสาร บุคลิกภาพในการเป็นผู้ให้ข่าวสาร และบุคลิกภาพอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการเป็นผู้สื่อข่าว 2.ทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษ-ภาษาไทยและทักษะทางด้านภาพ-ข่าวสาร 3.ความมุ่งมั่นในการเป็นผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ส่วนการประเมินคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ในกรณีของสรรพสิรินั้น พบว่าได้แสดงออก 2 ด้านคือ 1.การรับรู้ในงานวิชาชีพ ประกอบด้วย มีการศึกษาคิ ูฎาษาที่สอง มีความสนใจในข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน มีสิ่งอื่นอันความใฝ่ฝันในการเป็นผู้สื่อข่าว และมีความสามารถในการเขียน 2.ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะ ประกอบด้วย มีบุคลิกภาพเหมาะสม สามารถทำงานหน้าจอโทรทัศน์ได้ และมีความชำนาญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในด้านอุดมคติของการทำงานสรรพสิริเสนอว่า ข่าวคือเกียรติและศักดิ์ศรีของสื่อสารมวลชน ข่าวต้องเป็นข่าวโดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง ไม่มีการชี้นำ และเพื่อประกอบวิจารณญาณของผู้ชม การเสนอข่าวต้องเสนออย่างเป็นกลาง

การวิเคราะห์บทบาทของสรรพสิริในฐานะปัจเจกบุคคลในองค์กรพบว่า สรรพสิริทำงานข่าวโทรทัศน์ 3 ระยะ ระยะแรกในฐานะหัวหน้าฝ่ายข่าวและการประกาศบริษัท ไทยโทรทัศน์ ระหว่างปี พ.ศ.2498 - 2500 ซึ่งงานข่าวโทรทัศน์ เริ่มต้นด้วยความไม่พร้อม ต้องอาศัยความสามารถของปัจเจกบุคคล ระยะที่ 2 ในฐานะหัวหน้าฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ระหว่างปี 2512 - 2514 ภายใต้ระบบเอกรชนที่มีอิสระพอสมควร แต่ก็ยังมีขีดจำกัดด้านธุรกิจ ระยะสุดท้าย ในฐานะผู้จัดการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. 2518 - 2519 สรรพสิริได้ใช้วิชาชีพสื่อสารมวลชน พัฒนางานข่าวโทรทัศน์ แต่ไม่อาจหลีกเลี่ยงจากผลกระทบจากการเมืองจนถึงยุติการทำงาน ด้วยการถูกปลดออก จากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519

ผู้วิจัยยังพบว่า สรรพสิริได้บุกเบิกและพัฒนาางนสื่อสารมวลชนรูปแบบใหม่ โดยอาศัยความเข้าใจและผสมผสานงานสื่อสารมวลชนแต่ละแบบควบคู่กัน เช่น ใช้เอนนิมชันกับภาพยนตร์ ในงานโฆษณา ใช้วิทยุสื่อสารกับการเสนอข่าว วิทยุกระจายเสียงในงานข่าว เป็นต้น

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน .....
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน .....
ปีการศึกษา 2541 .....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

4971730828 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD:

SANPSIRI VIRYASIRI / THAI TV NEWS COVERAGE

WIROJ PRAKOBPHIBUL : WORK'S AND THOUGHTS OF SANPSIRI VIRYASIRI ON THAI TV NEWS

COVERAGE. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. KANJANA KAEWTHEP, Ph.D. 261 pp.

ISBN 974-331-522-5.

This research aims to study the life and work of Sanpsiri Viryasiri who is well recognized as a pioneer in Thai TV news coverage between 1920-1976. It also aims at studying the interrelation between economic and social conditions in Thailand on the one hand and the mass media on the other, as well as to explore the contribution of Mr. Sanpsiri to local TV news coverage. The study is based on 3 sets of theories, the first study of biography, the second of news reports and its reporter, the third on a study of the role of individual in mass media organization.

Sanpsiri's entry into TV news circle was mainly on three factors: the first was his nature as a news searcher, news provider and news reporter. The second was his basic skill in good command both Thai and English language as well as his skill and expertise in photograph and information gathering. The third was his strong determination and intention to become a good TV news reporter. Sanpsiri's stature as a TV news journalist came from his competence and talent, specifically his high educational background, good command of English, enthusiasm and writing skill. The other is his expertise particularly personality that could fit on TV screen and other relation skill. For his career philosophy, Sanpsiri said that news represents the dignity of mass media. Therefore, news presentation should be based on fact, free of the journalist's personal interpretation and opinion. News presentation should also be neutral to allow the audience to make their own judgment.

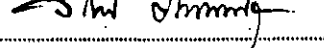
The development of Sanpsiri's work could be divided into 3 stages, the first 1955-1957, when he was head of news department and announcement of Thai TV company Ltd. which required personal talent and competence to overcome difficulties and problems in the early of country's TV news business, the second between 1979-1971 when he was head of TV Ch.3 of Bangkok entertainment company Ltd. which gave him an acceptable limit of working independently but still was obstructed under private news company condition. The last stage 1975-1976 when he was manager Thai TV company Ltd., which he could pull his knowledge and expertise in mass communication to develop and upgrade Thai TV news coverage. However, he could not avoid the impact of political uprising.

The study also found that Sanpsiri's pioneer of Thailand Mass communication development was based on his well understanding in his work on ability to blend all the different type of media into news masterpiece for animation used and in movies, advertisement, the use of radio telecommunication and broadcast etc.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน.....

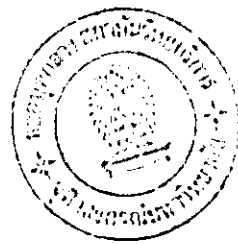
ปีการศึกษา 2541.....

ลายมือชื่อนิสิตร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ไม่อาจสำเร็จได้โดยปราศจาก การอนุเคราะห์และให้ความอุปการะเป็นอย่างดีของท่านอาจารย์สรรพศิริ วีรขศิริ อดีตผู้จัดการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด และผู้สื่อข่าวโทรทัศน์คนแรกของประเทศไทย ผู้ทรงคุณประโยชน์ต่อวงการสื่อสารมวลชนของไทย แม้ว่าการศึกษาระยะเวลาค่อนข้างนาน ด้วยภาระรับผิดชอบในงานข่าวโทรทัศน์ของผู้วิจัย แต่ยิ่งศึกษางานของท่านอาจารย์ ผู้วิจัยก็ยังได้ตระหนักในคุณค่าของงานข่าวโทรทัศน์ที่อาจารย์สรรพศิริได้ปูทางไว้ด้วยความรักในงานวิชาชีพนี้ ในส่วนของการศึกษาที่ดำเนินต่อไปได้ในแต่ละขั้น ก็ด้วยความเมตตาในการให้คำปรึกษาที่มีคุณค่า และทัศนคติมุมมองอันดีเยี่ยมของ ร.ศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาอย่างเป็นกันเอง สนุกสนานและอบอุ่นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันท หัวหน้าภาควิชาการสื่อสารมวลชน และอาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว รวมทั้งในการรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณคุณสุมนา สุขนิทร เพื่อนที่ให้ความเอื้อเฟื้อสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคุณรวมพร ศรีสุมานันท์ และคุณพรรณทิพา อุปลวรรณา และขอขอบคุณครอบครัว “ประกอบพิบูล” พร้อมทั้งบรรดาเพื่อนๆ ใน เอ็ม.เจี.6 ที่ส่งแรงใจและแรงเชียร์ให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดทั้งปวง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ได้ให้กำเนิด อบรมเลี้ยงดู และเป็นเบ้าหลอมของชีวิตที่สำคัญ

วิโรจน์ ประกอบพิบูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	9
ปัญหานำวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	10
ขอบเขตการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
วิธีวิทยา.....	12
แนวคิดเรื่องข่าว.....	15
การศึกษามุคตากร ในองค์กรสื่อสารมวลชน.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	40
วิธีการวิจัย.....	40
แหล่งข้อมูล.....	40
วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4. เบ้าหลอมของชีวิต.....	44
กำเนิดและเริ่มต้นของเบ้าหลอมแห่งชีวิต.....	45
ชีวิตการทำงานในด้านวิทยุกระจายเสียง.....	70
การเข้าไปทำงานกับวีไอเอที่ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	76
การทำงานในบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด.....	87
การทำงานต่อมวลชนนอกเส้นทางข่าวโทรทัศน์.....	105
การบุกเบิกงานข่าวโทรทัศน์ช่อง 3.....	116
การเข้ารับตำแหน่งผู้จัดการบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัดของสรรพศิริ	125

